

Butlletí de SANITAT VEGETAL

Núm. 6/07

Juny 2007

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca
Direcció General d'Agricultura

Carrer dels Foners, 10
07006 Palma (Mallorca)
Tel. 971 17 61 00
<http://sanitat.vegetal.caib.es>

CÍTRICS

MINADOR (*Phyllocnistis citrella*)

Amb la pujada de les temperatures començarem a trobar els primers focus d'aquesta plaga. Convé recordar que només s'han de tractar els plançons i els empelts que hagin brotat.

MATÈRIA ACTIVA	
Abamectina (10)	Flufenoxuron (28)
Azadiractina (3) ¹	Imidacloprid (30) ²
Benfuracarb (NP)	Lufenuron (28)
Diflubenzuron (30)	

OBSERVACIONS

() : termini de seguretat en dies.
¹ Pintant el tronc. Autoritzat en Agricultura Ecològica.
² Pintant el tronc o amb tractaments en el reg per degoteig.

ARANYA ROJA (*Tetranychus urticae*)

S'ha de vigilar la presència d'aquest aràcnid, contra el qual cal tractar quan se'n vegin formes mòbils a més del 7% de les fulles del cítric. Ara bé, s'han d'evitar els tractaments generalitzats: tractau només els focus.

MATÈRIA ACTIVA	
Clofentezín (21)	Fenproxiimat (14)
Dicofol (28)	Hexitiazox (14)
Dicofol + hexitiazox (28)	Piridabèn (15)
Etoxazol (14)	Propargita (14)
Fenazaquín (21)	Tebufenpirad (7)
Fenbutestan (21)	Sofre ¹

OBSERVACIONS

() : termini de seguretat en dies.
1: Autoritzat en Agricultura Ecològica

AMETLER I ALTRES FRUITERS

TIGRE / XINXA (*Monostira unicostata*)

En l'ametler apareixen les primeres fulles amb presència d'aquest insecte. Tot i que ara per ara té poca importància, us recomanem que vigileu les plantacions.

En AGRICULTURA ECOLÒGICA: sabó potàssic, piretrines naturals.

POLL DE SAN JOSÉ (*Quadraspidiotus perniciosus*)

Aquest insecte produeix taques vermelles a la fruita, causades per la saliva tòxica que hi introdueix. També se situa a la fusta de les branques i del tronc, de manera que afebleix els arbres, ja que n'extreu la saba i n'obstrueix la respiració.

Els tractaments amb oli d'hivern, en cas que s'hagin fet, deuen haver fet baixar notablement les poblacions del poll, però en parcel·les amb problemes recurrents pot ser que necessitem completar l'acció fitosanitària amb tractaments primaverals. Recordau que hem de tractar en el moment que hi hagi formes sensibles de l'insecte: aquesta circumstància es dóna al maig (1a generació) i, de bell nou, entre el final de juny i les primeries de juliol (2a generació).

PRODUCTE: metil-clorpirifòs (termini de seguretat: 15 dies).

EN AGRICULTURA ECOLÒGICA: sabó potàssic.

ARÀCNIDS TETRANÍQUIDS (*Panonychus ulmi*, *Tetranychus urticae*)

Solen produir danys en molts tipus de fruiters, sobretot en varietats molt productives, on les plantacions estan ben cuidades i adobades. El símptoma més característic és la decoloració que provoquen a les fulles, que comencen prenent un color plomís i, després, marró.

A causa que desenvolupen amb facilitat resistències als plaguicides, és aconsellable alternar les famílies dels productes fitosanitaris que empreu per controlar-los.

MATÈRIA ACTIVA	Pomera	Perera	Ametler	Albercoquer	Prunera	Melcotoner
Abamectina	(25)	(25)				
Azocicloestan	(15)	(15)			(15)	
Bromopropilat	(21)	(21)				
Cihexaestan	(28)	(28)			(28)	
Clofentezín	(30)	(30)				
Dinobuton	(28)	(28)				
Fenazaquín ¹	(28)	(28)		(15)		(15)
Fenbutestan	(21)	(21)				
Fenpiroximat ¹	(7)	(7)		(14)	(14)	(14)
Flufenoxuron	(28)	(28)				
Hexitiazox	(14)	(14)	(25) ²	(14)	(14)	(14)
Piridabèn ¹	(15)	(15)		(15)		(15)
Propargita	(21)		(14)	(14)	(14)	(14)
OBSERVACIONS						
(): termini de seguretat en dies. ¹ Un tractament a l'any, entre fenazaquín, fenpiroximat i piridabèn. ² Només formulacions 57EC, 57EW i 80EC. EN AGRICULTURA ECOLÒGICA: Sofre (en pomera, perera i albercoquer fer proves prèvies)						

CULTIUS HORTÍCOLES

CUC DE LA TOMÀTIGA (*Helicoverpa* sp.)

Comencen a aparèixer els primers problemes en la tomàtiga que origina aquest lepidòpter. Els danys els causen les larves, que normalment passen per sis estadis. Les larves del primer estadi s'alimenten de fulles joves i, quan arriben al segon estadi, penetren en el fruit i fan que es podreixi i que caigui.

Per controlar aquesta plaga és important que tengueu en compte les mesures preventives següents:

- Col·locar malles als costats de l'hivernacle i vigilar els trencaments del plàstic, a fi de dificultar que entrin els adults a l'interior.
- Col·locar trampes de feromones (atraients sexuals) i trampes de llum, que poden ajudar a detectar els primers vols d'insectes adults i que serveixen com a mètode de control.
- Eliminar els fruits danyats.

CONTROL QUÍMIC

MATÈRIA ACTIVA	
Alfacipermetrín (2)	Triclorfon (10)
Betaciflutrín (3)	Indoxacarb (1)
Carbaril (7)	Lambda-cihalotrín (3)
Ciflutrín (3)	Lufenuron
Cipermetrín	Metil-clorpirifòs (5)
Deltametrín (3)	Espinosad (3) ¹
Esfenvalerat (3)	Tebufenocida (3)
Flufenoxuron (7)	Tiodicarb (7)
Clorpirifòs (7)	
OBSERVACIONS	
(): termini de seguretat en dies.	
¹ : Autoritzat en Agricultura Ecològica.	

CONTROL BIOLÒGIC: amb *Bacillus thuringiensis*. Les larves joves són més susceptibles al bacteri, ja que les adultes han d'ingerir més material per resultar-ne afectades. Tampoc no té efectes sobre els ous.

CENDRADA / OÏDI DEL PEBRER (*Leveillula taurica*)

Han aparegut símptomes d'aquesta malaltia en el cultiu protegit del pebre. Els símptomes a la planta es manifesten en una massa de color cendra clar al revers de les fulles, que es correspon amb taques cloròtiques a l'anvers. Els primers indicis de la malaltia sempre apareixen a les plantes més madures i a les fulles més velles. A mesura que la malaltia avança, els símptomes es localitzen també a les fulles més noves i les taques cloròtiques es van unint.

Per al bon control de la malaltia, us aconsellam fer tractaments foliars preventius, ja que quan s'instal·la el fong és difícil de controlar, sobretot quan augmenten les temperatures.

És important alternar les matèries actives utilitzades, per no afavorir resistències.

Els productes fitosanitaris autoritzats són els següents:

MATÈRIA ACTIVA
Sofre ¹
Azoxistrobín (3)
Ciproconazole (3)
Permanganat potàssic
OBSERVACIONS
(): termini de seguretat en dies.
¹ Autoritzat en AGRICULTURA ECOLÒGICA.

OLIVERA

COTONET (*Euphyllura olivina*)

Normalment aquest insecte no causa gaire problemàtica, ja que, de la mateixa manera que apareix, desapareix amb les pluges primaverals o amb els tractaments per al puntxó (*Prays oleae*). Ara bé, en determinades parcel·les es pot observar una quantitat important d'inflorescències amb coto-net i aleshores pot ser necessari fer tractaments específics.

Llindar de tractament: 10 insectes/inflorescència

MATÈRIA ACTIVA
Dimetoat (12-60) ¹
OBSERVACIONS
(): termini de seguretat en dies.
¹ Dependent de les varietats.

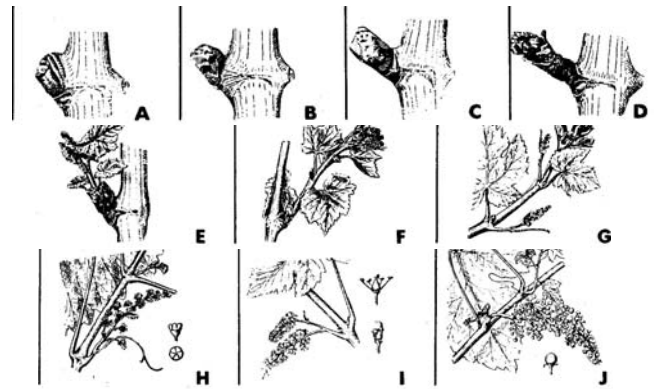
DORMIDOR / FISTÓ (*Otiorrhynchus cribricollis*)

Anau-hi amb compte a les plantacions joves, ja que s'han pogut observar danys en algunes parcel·les, amb les

típiques mossegades amb forma de fistó que deixa aquest coleòpter.

Els adults, que s'alimenten de les fulles, són d'hàbits nocturns: surten de la terra i puguen a la copa dels arbres a la nit. Per tant, els tractaments s'han de fer al sòl de vora les plantes o directament a la base del tronc. Recordau que només s'han de tractar les plantacions joves: a les adultes el dany no és tan important com per justificar els tractaments.

MATÈRIES ACTIVES: alfacipermetrín, lambda-cihalotrín.

Núm. 6/07 Juny 2007

CENDRADA / OÏDI
(Uncinula necator)

En aquests mesos es donen les condicions adequades perquè es desenvolupi la malaltia: en primer lloc, s'arriba a les temperatures òptimes —entre els 25 i els 28°C— i, en segon lloc, les humitats relativament altes afavoreixen la germinació dels conidis. Els primers símptomes s'observen a les fulles i als raïms.

Els moments més indicats per aplicar els fungicides són determinats per uns estadis fenològics especialment sensibles:

- 1R. En el moment que el brot assoleix entre 5 i 15 centímetres de longitud o quan els raïms es fan visibles (estadi fenològic F) és quan s'aconsella el primer tractament.
- 2N. Durant la floració (estadi I): a l'inici, si es fa amb productes d'aplicació líquida, o bé en plena floració, si s'utilitza el sofre en pols.
- 3R. Amb els grans de la grandària d'un pèsol.
- 4T. Al principi de la verolada: quan hi ha del 5% al 10% de grans canviant de color.

La lluita contra aquest fong es basa en la protecció preventiva. El sofre en pols, a més d'estar autoritzat en agricultura ecològica té a favor seu l'eficàcia, sempre que els atacs no siguin gaire forts; el baix cost; els efectes frenadors dels eriòfids i dels àcars, i el fet que quan s'aplica en floració afavoreix el quallat. Ara bé, té l'inconvenient que pot produir cremades si s'utilitza quan les temperatures són superiors als 30°C (freqüents a partir del 3r tractament recomanat), i també que a partir de la verolada (principalment la formulació en pols) pot afectar la qualitat organolèptica del vi.

FAMÍLIA	MATÈRIA ACTIVA
Triazoles IBES	Ciproconazole (28) Ciproconazole + sofre (28) Diniconazole (7) Fenbuconazole + dinocap (30) Fluquinconazole Flusilazole (14) Hexaconazole (14) Miclobutanil (15) Miclobutanil + sofre (21) Miclobutanil + dinocap (21) Penconazole (14) Tebuconazole (21) Tetraconazole (14) Triadimenole (15)
Estrobilurines	Azoxistrobín (21) Kresoxim-metil (35) Trifloxistrobín (30)
Quinolines	Quinoxifèn (21)
Diver-ses	Sofre en pols ¹ (5) Dinocap (21)
	Permanganat potàssic (10)

Com a avantatges dels inhibidors de la biosíntesi de l'ergosterol (IBE) es poden esmentar: la ràpida penetració a la planta, que evita la rentada per les pluges una hora després del tractament, i la persistència de l'acció. Ara bé, un desavantatge important que tenen és la facilitat de crear resistències i, per això, no se n'ha d'abusar de l'ús. D'aquesta manera, con-vé iniciar les aplicacions amb productes IBE amb la finalitat d'impedir que s'instal·li la malaltia; els tractaments següents es poden fer amb IBE o amb productes de contacte, o alternant uns amb altres. Limitau el nombre de tractaments amb productes IBE a 3 o 4 aplicacions per any.

Altres pràctiques culturals: fer poda en verd, escapirolar i esfullar, per facilitar la ventilació de la vinya i que hi penetrin els productes fitosanitaris que utilitzeu.